

6. Harmash O. EBRD plans to invest at least \$1.56 bln in Ukraine's war-hit economy this year. *Reuters*. 2025. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/ebrd-plans-invest-least-156-bln-ukraines-war-hit-economy-this-year-2025-02-06/>

7. The first stage of M10 Lviv Industrial Park was officially opened in Lviv. *Lviv Investment Office Lviv City Council*. 2024. URL: <https://investinlviv.com/the-first-stage-of-m10-lviv-industrial-park-was-officially-opened-in-lviv/>

Цанко Владислав

Донецький національний університет імені Василя Стуса

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ В 2025 РОЦІ

Ключові слова: мінна загроза, гуманітарне розмінування, міжнародна підтримка, економічне відновлення, технологічні інновації.

Keywords: mine threat, humanitarian demining, international support, economic recovery, technological innovations.

Російське повномасштабне вторгнення в Україну залишає величезну проблему мінної загрози, що ставить під небезпеку життя українців, економіку країни та її майбутні перспективи. Станом на грудень 2024 р. під загрозою забруднення та потребою в обстеженні перебували 138 503 км² суходолу та 14 000 км² водних територій. Це менше, порівняно з 174 000 км² у 2023 р., завдяки скороченню, скасуванню та роботам з розмінування протягом 12 місяців після звіту RDNA3. За оцінками четвертого звіту про збитки та потреби (RDNA4), підготовленого у 2025 р. спільно Україною, Світовим банком, Європейською Комісією та ООН, повне очищення території України загалом оцінюються у 29,8 млрд доларів США. Ця цифра на 4,8 млрд менша, ніж попередня оцінка RDNA3 у 34,6 млрд [10, с. 190]. Ця сума вражає не лише через складність роботи, але й через те, що війна щороку посилює гуманітарні, економічні та соціальні труднощі, роблячи потребу в коштах для відбудови складнішою. Найбільше від мін постраждали південні й східні регіони, а також території північних областей України, які були тимчасово окуповані Росією: саме там фіксується найбільше випадків із вибухами. Але треба зазначити, що на Півдні та Сході України, де тривають бойові дії, повноцінний огляд ділянок довгий час може бути неможливим.

Станом на 1 березня 2025 р., за даними Головного управління протимінної діяльності, від мін та ВЗВ постраждало 1 148 осіб, серед них 92 дитини отримали поранення, а 18 загинули, що підкреслює критичну потребу в захисті цивільного населення. Під загрозою від ВЗВ перебувають приблизно 6,1 млн громадян, а до 2030 р. може статись до 9 000 нещасних випадків через міни та інші вибухонебезпечні залишки [10, с. 190]. Не менш важким є економічне положення: за висновками дослідження Tony Blair Institute, проведеного разом із Міністерством економіки України, щороку країна втрачає 11,2 млрд доларів США – це 5,6 % ВВП України станом на 2021 р. За підрахунками, Чернігівська, Сумська, Миколаївська та Харківська області втратили понад 20 % регіонального ВВП

через території, заміновані внаслідок війни. Через це місцева влада щороку недоотримує більш ніж 1,1 млрд доларів США у вигляді місцевих податків [6]. Відновлення цих земель і громад неможливе без очищення житлових зон, що вимагає великих витрат на техніку, підготовку фахівців і зосередження зусиль на ключових об'єктах – містах, малих фермерствах і важливій інфраструктурі.

Міжнародні партнери активно допомагають Україні у подоланні цієї загрози, надаючи гроші та техніку. Наприклад, на конференції з протимінної діяльності 2024 року (UMAC-2024), яка пройшла 17–18 жовтня в Лозанні, Швейцарія разом із партнерами пообіцяла виділити Україні додатково майже 70 млн доларів США. Люксембург спрямував 13 млн доларів США на проекти з гуманітарного розмінування в Україні; Норвегія додала 20 млн доларів США на 2025 рік, збільшивши свій внесок до 70 млн доларів США; Нідерланди виділили 10,8 млн доларів США, Канада – 24,5 млн доларів США, а Латвія – 270 тис. євро. Швейцарія надала три машини GCS-200 і 30 млн швейцарських франків у межах пакету на 100 млн швейцарських франків, а США спрямували 102 млн доларів США для приватних операторів розмінування. Загальний внесок партнерів у гуманітарне розмінування з 2022 року склав 1 млрд 70 млн доларів США [1]. Варто додати, що Велика Британія та Швейцарія на цій конференції започаткували проєкт у Харківській області з визначення пріоритетних зон для розмінування, а 16 січня 2025 р. додали до нього 500 тис. доларів США [3].

На іншій конференції, Ukraine Recovery Conference, країни-партнери надали 35 млн доларів США, піднявши загальну суму до 850 млн доларів США на 2022–2027 рр. Німеччина внесла 24 млн євро, Швеція – 9 млн доларів США, Бельгія – 2 млн євро. Юлія Свириденко, міністр економіки, наголосила: «Очищення від мін – це перший крок до відбудови України, що гарантує безпеку нашим людям і продовольчу стабільність у світі» [2]. 11 лютого 2025 р. уряд схвалив угоду з Японією про грант на 58 млн доларів США для Фази 4 Програми екстреного відновлення, частину з яких спрямують на розмінування, а решту – на енергетику, воду й інші потреби, зміцнюючи зв'язки з японськими партнерами [5]. У 2024 р. уряд України розробив і прийняв Національну стратегію протимінної діяльності на період до 2033 р. та відповідний Операційний план на 2024–2026 рр. Стратегія визначає три стратегічні цілі: 1) повернення земель до безпечного та продуктивного використання через очищення територій для сільськогосподарства, інфраструктури та економіки, розвиток ринку послуг, кадрового забезпечення й інновації; 2) зменшення впливу вибухонебезпечних загроз на населення шляхом підвищення безпеки, навчання ризикам, соціального захисту постраждалих і зниження екологічної шкоди; 3) зміцнення системи управління протимінною діяльністю через удосконалення інституцій, пріоритизацію, координацію, оптимізацію донорської допомоги [4].

Застосування повітряних технологій і методів дистанційного зондування здатне прискорити процес обстеження великих територій із низьким рівнем забруднення, а також суттєво зменшити пов'язані з цим витрати. Це сприятиме розмінуванню значних земельних ділянок для продуктивного використання та дасть змогу точніше виявляти найбільш забруднені зони, які потребують детального очищення [9, с. 170–171]. Прикладом ефективної співпраці з міжнародними

партнерами стало тестування інноваційних технологій виявлення мін, проведене у травні 2024 р. Програмою розвитку ООН в Україні за підтримки Хорватії, Франції, Мальти, Нідерландів і Швеції. У межах цього проєкту, організованого спільно з Міністерством економіки України, сім команд випробували безпілотні системи з електрооптичними датчиками, штучним інтелектом і машинним навчанням на ділянці 1,44 га, що імітувала реальні заміновані території. Результати показали 78 % успішності у виявленні поверхневих об'єктів, 70 % – для металевих і захованих предметів і 62 % – для пластикових мін [8].

Отже, партнерство України з іншими країнами у 2025 р. має важливе значення для гарантування національної безпеки. З кожною новою допомогою прогрес стає дедалі помітнішим, але для повного очищення замінованих територій України потрібні не лише гроші, а залучення більшої кількості фахівців у розмінуванні, сучасна техніка та чіткий план. Завдяки розробці та фінансуванню нових технологій і чіткому розумінню політичних та економічних пріоритетів повоєнного відновлення процес повернення земель до продуктивного використання, створення безпечного середовища для людей і відновлення економіки може значно прискоритися.

Джерела та література

1. 70 мільйонів доларів США, техніка для розмінування і підтримка інноваційних проєктів – підсумки першого дня UMAC 2024. *Міністерство економіки України*. 2024. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=ec1b20e7-34ce-4458-ae48-44b4aa1e30a4&title=70-MilionivDolarivUmac2024>
2. Країни-учасниці Ukraine Recovery Conference додатково виділили понад 35 мільйонів доларів США на підтримку гуманітарного розмінування в Україні. *Міністерство економіки України*. 2024. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=786c93f9-f3e5-4781-a503-bbede231f7ad&title=Dodatkovoponad35-MilionivDolarivNaPidtrimkuGumRozminuvannia>
3. Партнери виділяють пів мільйона доларів на проєкт з пріоритезації в гуманітарному розмінуванні. *Міністерство економіки України*. 2025. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/bebae9c5-6e84-454d-85a0-2f8f8c4399ad?lang=uk-UA&title=ProktZPrioritezatsiiVGumRozminuvanni>
4. Про схвалення Національної стратегії протимінної діяльності на період до 2033 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024–2026 роках. *Офіційний веб-портал парламенту України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616-2024-%D1%80#n19>
5. Україна підтримала проєкт угоди про виділення гранту від Японії в розмірі близько 58 мільйонів доларів. *Міністерство інфраструктури України*. 2025. URL: <https://mtu.gov.ua/news/36527.html>
6. Україна щороку втрачає 11,2 мільярда доларів через заміновані території – дослідження Tony Blair Institute. *Міністерство економіки України*. 2024. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail?lang=uk-UA&id=255d0657-dad7-4935-ab37-e740f5ffaf32&title=DoslidzhenniaTonyBlairInstitute>
7. Від початку війни 100 дітей постраждали від мін та вибухонебезпечних предметів. *АрміяInform*. 2024. URL: <https://armyinform.com.ua/2024/11/05/vid-pochatku-vijny-100-ditej-postrazhdaly-vid-min-ta-vybuhonebezpechnyh-predmetiv/>
8. Humanitarian Mine Action: Trials of Innovative Solutions in Ukraine Show Promising Results. *United Nations Development Programme (UNDP)*. 2024. URL: <https://www.undp.org/ukraine/press-releases/humanitarian-mine-action-trials-show-promise-innovation-ukraine>
9. Ukraine – Third Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA3), February 2022 – December 2023. *World Bank Group*. 2024. 182 p. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099021324115085807/pdf/P1801741bea12c012189ca16d95d8c2556a.pdf>

10. Ukraine – Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4), February 2022 – December 2024. *United Nations Development Programme (UNDP)*. 2025. 202 p. URL: https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/2025-02/ukraine_fourth_rapid_damage_and_needs_assessment_rdna4_february_2022_december_2024.pdf

Ахмедова Кароліна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ВОЄННІ КОНФЛІКТИ В УКРАЇНІ ТА ПАЛЕСТИНІ: ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ ТА ВІДМІННОСТІ

Ключові слова: війна, конфлікт, Україна, Палестина, міжнародне право.

Keywords: war, conflict, Ukraine, Palestine, international law.

Воєнні конфлікти ХХІ ст. залишаються серйозним викликом для міжнародної спільноти. Серед найбільш значущих із них виділяються російсько-українська війна та палестино-ізраїльське протистояння. Обидва конфлікти мають глибокі історичні корені та охоплюють питання національної ідентичності, територіальних суперечок і міжнародного втручання.

Палестино-ізраїльський конфлікт розпочався на початку ХХ ст., коли зростання єврейської імміграції до Палестини призвело до загострення відносин із місцевими арабськими громадами [1]. Після проголошення незалежності Ізраїлю у 1948 р. відбулася перша арабсько-ізраїльська війна, яка визначила подальший розвиток подій [2].

Російсько-український конфлікт загострився після 2014 р., коли Росія анексувала Крим, а на Донбасі почалися бойові дії. Проте корені конфлікту сягають розпаду СРСР, коли Україна проголосила незалежність у 1991 р. [3]. Відносини між нашою державою та державою-агресором залишалися напруженими, аж до повномасштабної війни у 2022 р. [4].

Незважаючи на різні історичні контексти, ці конфлікти мають спільні риси. По-перше, це територіальні суперечки, які лежать в основі обох ситуацій. У випадку Ізраїлю палестинці прагнуть створити незалежну державу на територіях, які вважають своїми, тоді як Ізраїль намагається зберегти контроль над цими землями з огляду на питання безпеки та історичних прав. Росія ж відкрито претендує на українські території, порушуючи міжнародно визнані кордони та суверенітет [2].

Обидва конфлікти також включають боротьбу за право національного самовизначення. Палестинці прагнуть визнання своєї національної ідентичності та права на власну державу. Українці ж борються за збереження своєї національної ідентичності та незалежності від російського впливу. Обидва конфлікти підкреслюють важливість національної ідентичності як рушійної сили в сучасних конфліктах [3, с. 177–178].

Попри наявність спільних рис, ці конфлікти мають суттєві відмінності. Насамперед палестино-ізраїльський конфлікт значною мірою базується на релігійних аспектах, де Ізраїль як єврейська держава протистоїть переважно мусуль-